

Välkommen till provning i Vård och omsorg vid demenssjukdom, 100 poäng.

Kurskod: GERVÅR0

Examinationer:

När du gör en provning följer du inte någon undervisning utan läser själv in kursen och ansvarar för att ha tillräckliga kunskaper inför examinationerna.

Provningsen består av två delar, en skriftlig och en muntlig del som tillsammans utgör en helhet vid bedömningen.

Följande mål examineras skriftligt:

1. Kunskaper om det normala åldrandet hos kvinnor och män och om den åldrande människans behov samt om samhällets attityder till åldrandet.
2. Kunskaper om demens, andra äldrepsykiatriska och geriatriska tillstånd samt om läkemedelsanvändning hos äldre.
4. Kunskaper om äldres och demenssjukas levnadsförhållanden och behov, förmåga att uppfatta, bedöma och åtgärda brister i dessa levnadsförhållanden samt att stödja individen för en ökad livskvalitet.
5. Kunskaper om kostens och måltidssituationens betydelse och om vikten av fysisk aktivitet vid åldrande och sjukdom samt förmåga att omsätta kunskaperna i praktik.
8. Kunskaper om frivilligorganisationers arbete och om lagar och andra bestämmelser inom vård och omsorg.

Följande mål examineras muntligt:

3. Förmåga att utföra vård- och omsorgsarbete, prevention, behandling och rehabilitering samt funktionsbevarande omsorg vid geriatriska och äldrepsykiatriska tillstånd.
6. Förmåga att kommunicera med människor med geriatriska och äldrepsykiatriska tillstånd samt att använda språket som ett pedagogiskt redskap.
7. Förmåga att på ett etiskt, pedagogiskt och empatiskt sätt samarbeta med vårdtagare och närstående.

Alla skriftliga uppgifter lämnas in via Edmodo och plagiatgranskas via Urkund.

Litteratur:

Provningsen görs utifrån styrdokumentet. Det betyder att varje lärobok för gymnasieskolans/vuxenutbildningens kurs med inriktning mot vård och omsorg vid demenssjukdomar är användbar.

Rekommenderad litteratur är Vård och omsorg vid DEMENSSJUKDOMAR. Sanoma utbildning.

Länktips:

www.demenscentrum.se
www.demensforbundet.se
www.hjarnfonden.se
www.socialstyrelsen.se
www.varhandboken.se

Kontakt: Prövande lärare är Anna-Sara Lindqvist anna-sara.lindqvist@mora.se tel.0250-26914

Länk till skolverkets webbplats: http://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/gymnasieutbildning/gymnasieskola/sok-amnen-kurser-och-program/subject.htm?subjectCode=GER&courseCode=GERV%C3%85R0&lang=sv&tos=gy#anchor_GERVÅR0

Undervisningen i ämnet gerontologi och geriatrik ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

1. Kunskaper om det normala åldrandet hos kvinnor och män och om den åldrande människans behov samt om samhällets attityder till åldrandet.
2. Kunskaper om demens, andra äldrepsykiatriska och geriatriska tillstånd samt om läkemedelsanvändning hos äldre.
3. Förmåga att utföra vård- och omsorgsarbete, prevention, behandling och rehabilitering samt funktionsbevarande omsorg vid geriatriska och äldrepsykiatriska tillstånd.
4. Kunskaper om äldres och demenssjukas levnadsförhållanden och behov, förmåga att uppfatta, bedöma och åtgärda brister i dessa levnadsförhållanden samt att stödja individen för en ökad livskvalitet.
5. Kunskaper om kostens och måltidssituationens betydelse och om vikten av fysisk aktivitet vid åldrande och sjukdom samt förmåga att omsätta kunskaperna i praktik.
6. Förmåga att kommunicera med människor med geriatriska och äldrepsykiatriska tillstånd samt att använda språket som ett pedagogiskt redskap.
7. Förmåga att på ett etiskt, pedagogiskt och empatiskt sätt samarbeta med vårdtagare och närstående.
8. Kunskaper om frivilligorganisationers arbete och om lagar och andra bestämmelser inom vård och omsorg.

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

- Det normala fysiska, psykiska och sociala åldrandet samt den åldrande människans behov ur ett socialt, kulturellt, mångkulturellt och existentiellt perspektiv.
- Demenssjukdomens olika faser samt specifika hjälpbehov i samband med dem.
- Demenssjukdomar, utredning, bedömning av minnesfunktioner, intellektuella och motoriska funktioner.
- Specifik vård och omsorg samt läkemedelsanvändning vid demenssjukdom.
- Vård och omsorg i livets slutskede och palliativ vårdfilosofi.
- Funktionsbevarande omsorg och kognitiva hjälpmedel vid demenssjukdom.
- Dokumentation och levnadsberättelse.
- Demenssjukas kost, nutrition och måltidsmiljö.
- Kroppsnära omsorg samt munhälsa och fothälsa.
- Prevention och säkerhet, till exempel hur man förebygger fallolyckor.
- Bibehållande av den äldre integritet, värdighet, autonomi och delaktighet vid demenssjukdom.
- Etiska dilemman vid vård av demenssjuka.
- Kommunikation i svårare samtal och som pedagogiskt verktyg.
- Pedagogiskt, empatiskt och etiskt förhållningssätt samt bemötande och samarbete med andra.
- Närståendestöd vid demenssjukdom, teamarbete och intresseorganisationer.
- Lagar och andra bestämmelser inom området relaterade till det dagliga arbetet.

Kunskapskrav

Betyget E Eleven beskriver **översiktligt** det normala åldrandet och de behov som uppkommer i samband med åldrandet samt ger exempel på attityder i samhället som påverkar upplevelsen av åldrandet. Eleven redogör också **översiktligt** för demenssjukdomar och **några** andra vanliga äldrepsykiatriska sjukdomar och deras behandling samt ger exempel på läkemedelsanvändning vid dessa tillstånd. Dessutom beskriver eleven **översiktligt** vård i livets slutskede.

Eleven planerar och utför **i samråd** med handledare vård- och omsorgsuppgifter samt medicintekniska uppgifter utifrån lagar och andra bestämmelser. Elevens arbete är av **tillfredsställande** kvalitet. Dessutom utvärderar eleven med **enkla** omdömen den egna arbetsinsatsen. Eleven beskriver **översiktligt** faktorer i den dementa personens vardag som kan bidra till hans eller hennes livskvalitet, värdighet och delaktighet samt ger exempel på åtgärder för ökad livskvalitet. Dessutom beskriver eleven **översiktligt** kostens och den fysiska aktivitetens betydelse för rehabilitering och livskvalitet.

Eleven redogör **översiktligt** för och utför **i samråd** med handledare förebyggande arbete för en patientsäker miljö samt rehabilitering och funktionsbevarande omsorg. Elevens arbete är av **tillfredsställande** kvalitet. Dessutom kommunicerar och samarbetar eleven, **med viss säkerhet**, med andra på ett empatiskt, pedagogiskt och etiskt sätt. Eleven beskriver **översiktligt** frivilligorganisationers arbete och ger exempel på deras betydelse för den demenssjuke samt för närstående. Dessutom beskriver eleven **översiktligt** samhällets intentioner i lagar och andra bestämmelser för vård och omsorg om demenssjuka samt ger exempel och diskuterar **översiktligt** utifrån exemplen hur intentionerna omsätts i det dagliga arbetet.

När eleven samråder med handledare bedömer hon eller han **med viss säkerhet** den egna förmågan och situationens krav.

Betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Betyget C

Eleven beskriver **utförligt** det normala åldrandet och de behov som uppkommer i samband med åldrandet samt ger **några** exempel på attityder i samhället som påverkar upplevelsen av åldrandet. Eleven redogör också **utförligt** för demenssjukdomar och **några** andra vanliga äldrepsykiatriska sjukdomar och deras behandling samt ger **några** exempel på läkemedelsanvändning vid dessa tillstånd. Dessutom beskriver eleven **utförligt** vård i livets slutskede.

Eleven planerar och utför **efter samråd** med handledare vård- och omsorgsuppgifter samt

medicintekniska uppgifter utifrån lagar och andra bestämmelser. Elevens arbete är av **god** kvalitet. Dessutom utvärderar eleven med **nyanserade** omdömen den egna arbetsinsatsen. Eleven beskriver **utförligt** faktorer i den dementa personens vardag som kan bidra till hans eller hennes livskvalitet, värdighet och delaktighet samt ger **några** exempel på åtgärder för ökad livskvalitet. Dessutom beskriver eleven **utförligt** kostens och den fysiska aktivitetens betydelse för rehabilitering och livskvalitet.

Eleven redogör **utförligt** för och utför **efter samråd** med handledare förebyggande arbete för en patientsäker miljö samt rehabilitering och funktionsbevarande omsorg. Elevens arbete är av **tillfredsställande** kvalitet. Dessutom kommunicerar och samarbetar eleven, **med viss säkerhet**, med andra på ett empatiskt, pedagogiskt och etiskt sätt. Eleven beskriver **utförligt** frivilligorganisationers arbete och ger **några** exempel på deras betydelse för den demenssjuke samt för närstående. Dessutom beskriver eleven **utförligt** samhällets intentioner i lagar och andra bestämmelser för vård och omsorg om demenssjuka samt ger **några** exempel och diskuterar **utförligt** utifrån exemplen hur intentionerna omsätts i det dagliga arbetet. När eleven samråder med handledare bedömer hon eller han **med viss säkerhet** den egna förmågan och situationens krav.

Betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Betyget A

Eleven beskriver **utförligt och nyanserat** det normala åldrandet och de behov som uppkommer i samband med åldrandet samt ger **flera** exempel på attityder i samhället som påverkar upplevelsen av åldrandet. Eleven redogör också **utförligt och nyanserat** för demenssjukdomar och **flera** andra äldrepsykiatriska sjukdomar och deras behandling samt ger **flera** exempel på

läkemedelsanvändning vid dessa tillstånd. Dessutom beskriver eleven **utförligt och nyanserat** vård i livets slutskede.

Eleven planerar och utför **efter samråd** med handledare vård- och omsorgsuppgifter samt medicintekniska uppgifter utifrån lagar och andra bestämmelser. Elevens arbete är av **god** kvalitet **och eleven anpassar vid behov sitt arbete till ändrade förutsättningar**. Dessutom utvärderar eleven med **nyanserade** omdömen den egna arbetsinsatsen **samt ger förslag på hur arbetet kan förbättras**. Eleven beskriver **utförligt och nyanserat** faktorer i den dementa personens vardag som kan bidra till hans eller hennes livskvalitet, värdighet och delaktighet samt ger **flera** exempel på åtgärder för ökad livskvalitet. Dessutom beskriver eleven **utförligt och nyanserat** kostens och den fysiska aktivitetens betydelse för rehabilitering och livskvalitet.

Eleven redogör **utförligt och nyanserat** för och utför **efter samråd** med handledare förebyggande arbete för en patientsäker miljö samt rehabilitering och funktionsbevarande omsorg. Elevens arbete är av **god** kvalitet. Dessutom kommunicerar och samarbetar eleven, **med säkerhet**, med andra på ett empatiskt, pedagogiskt och etiskt sätt. Eleven beskriver **utförligt och nyanserat** frivilligorganisationers arbete och ger **några** exempel på deras betydelse för den demenssjuke samt för närstående. Dessutom beskriver eleven **utförligt och nyanserat** samhällets intentioner i lagar och andra bestämmelser för vård och omsorg om demenssjuka samt ger **några** exempel och diskuterar **utförligt och nyanserat** utifrån exemplen hur intentionerna omsätts i det dagliga arbetet. När eleven samråder med handledare bedömer hon eller han **med säkerhet** den egna förmågan och situationens krav.